

BOR

Bor Kasabasi **Niğde'nin** cenubi garbında vaki olup bir çok bağ ve bahçelerden muhat olmakla tahminen 300' Rum,150'si Ermeni ve mütebakisi İslam olarak 4000 haneyi şamil ve mesaharı sathiyesi nokta-I nazarından **Niğde'den** dahi vasi bir kasabadır. Sekenesi ötedenberi diyar-ı ahire hicret etmeyi mutad etmemiş olmakla, vatanlarında ticaret,sanat ve ziraatle meşgul ve müteayuşdırlar. Sanatlardan ziyade kermiyetlisi ziraatten sonra halıcılıktır ki cesim ve müşekkel halı ve seccadeler çıkarılmakta ve bu suretle çok aileler temin-i mayişet etmektedirler. Rumlara mahsus Pente Martires ve Ayos Georgios namına takdis olunmuş bir ekklisiya ve bir parekklision vardır. Ahal-i hristiyaniye merkez kasabada meskun olmakla mükemmel ve mücedded mektebe maliktirler. Mekteplerin idare-i maliyelerini temin edecek hariçten habbe-i vahid irada malik olmayıp ahali ise uzun servet sahipleri değil iselerde hamiyet ve mearife olan şevk ve iştiyakları zaruret ve fakr-ü halarına galip gelerek şu noksa-i sanatlarile ikmal ile muntazam ve yedinci sınıf derecesinde Elinodimotikon Sholeion, Nipiagogeion (anaokulu) ve Parthenagogeion (kız okulu) idare etmektedirler. Sagırdanın adedi zükur ve ünas 200 nefer-i mütecaviz olup 4 didaskalos (muallim), bir didaskalissa (muallime) ve bir voithos (muavine) tarafından idare olunur.

Muallimin ekseriyetle veyahut umumiyetle evlad-ı vatandan yetiştirilme zevattan maaduttur. Koinotis (cemaat) daim-ül-evkat hem kendisi müstefid olmak ve hemde evlad-ı vatanın taalin-i terbiyesiyle müstakbelde muallim zevat yetiştirmek maksadıyla ötedenberi **KAYSERİ ZİNCİDERE İERATİKİ Sholisinde** İpotrofoslar idare edip ikmal-i tahsilden sonra müddet-i tahsiliyeleri muakabilinde nısıf ücretle vatanlar-ı mekteplerinde beray-ı tedris istihdam edilirler. İlm-i irfan meziyetinin takdiri o derece tezayüd ve tefeyyüz eylemektedir ki ahali maarifin lüzumunu his ederek şu on sene zarfında mekteplerinin 150-200 lira miktar-ı senevi mesarifatını temin ettikten ez gayri 1000 liraya karib mesarifatla ankaz (enkaz) halinde olan mekteplerini müceddeten inşa ettirip ve şu son iki sene zarfında 1500 lira miktarı bir meblağ tedarikle senevi 70-80 lira ve ileride daha fazla irat getirir akar işтира ve inşaasına muvaffak oldukları gibi el-yevm 30 nefer talebe sırf Rum olarak muhtelif Gimnasion ve mekatib-i aliyede tahsil etmektedirler. Mearifperverliklerine vatanperverlikleri dahi iştiraken her vakit vatanlarına ianat-ı külliyyede bulunan hamiyetmendard zevat dahi eksik değildir. Nitekim Hacı Amfilohiadis ailesi bundan 40-50 sene akdemleri kendi mesarifatıle mektep tesis ve hayli seneler

didaskaloslarını idare etmiştir. Keza bundan birbuçuk sene akdemleri vefat eden Hacı Simeon Efendi Kabasakaloğlu hali hayatında hergün güne ianat ve verküde birinci olmakla mahsus olduktan icat'ı nazar ikmal-i tahsilden sonra vatan-ı mekteplerinde beş sene 15 lira senevi ücretle tedris dievthintislik etmek üzere kendisi nefsinden mesarifi deruhte edip , İeratiki Sholide bir genç kendisi ve diğer birini dahi valideleri Hacı Anastasia idare ettirerek memleketi on sene hayli mesariftan tahlis ettirdikleri gibi badelmeyt vasiyetinde vatanını feramuz etmeyerek bir miktar akçe dahi terk eylemiştir. Diğer Hacı Konstantinos S. Kucuci Efendi ve zevcesi K.Kiryaki bilaveled vefat eylediklerinden ikiyüz liraya karib servetlerinin küffesini vatan-ı mekteplerine terk eylemiştir. Evlad-ı vatan umumen yekdil ve yek cihet umur-u vatana muavenet etmeyi farayiz-i azime ad eyledikleinden meyanelerinde mütehadisagraz-ı şahsiyelerine mektep ve umur-u memleketi vasıta ad edipte fırkalar meydana getirmek dirayetini irtikap etmeyip ez cümle umur-u vatan ve mektep mesailinde adavet-i şahsiyelerini feramusle müttefiken hareket ve müstagid ve sadakatle vatanperverlikleri musammen zevata umur-u milliyeyi tevdi ederler. Bu sene mekteplere nezaret eden Eforia Heyeti (Eğitim Heyeti) berveç-i ati zevatdan müteşekkildir.

Anestis I. Kalamakidis, Iordanis Hacı Nikolaidis, Georgios D. Kerekeroğlu, Nikolaos Hacı Kamalakidis, Ioannis G. Fakiridis.

Kasaba eski olmadığından bazı kuruni ahireye mahsus cesim camiler ve sair buna mumasil binalaran ma'da zaman-ı atika mahsus asarları yoktur.

KEMERHİSAR – KİLİSEHİSAR - TYANA

Ancak kasabanın cenubinde ve bir saat mesafede kaffesi islam olup,ziraat ve bağıcılıkla meşgul 500 haneyi şamil Klisse Hisar (KEMERHİSAR - TYANA) namında bir karye vardırki,Ksenofonun Kyru Anavasisinde Dana ve Avrianosda Thoana namlarıyla yad olunan eski TYANA şehridir. El-yevm hisarlarının enkazları mevcut olduğu gibi hafr olundukta bir çok asar-ı atikaya tesadüf olunmaktadır. Nitekim 1899 seneyi miladiyesinde güzelliğin Allah-ı Afrodinin (Zohre) sanemi bölünüp İstanbul' a nakil ve elyevm müzhanede mahfuzdur. Keza bir çok zamanı atikaya mahsus yazılı levhalar ve heykeller,hek olunmuş mezarlar ve içlerinde şişeler çıktığı görüldüğü gibi el haleti hazılı bir çok kısmı mevcut

ve yarım saat mesafeye imtidat eden her daşları birbuçuk metro mikyab-ı kalın ve kabu cesametinde daşlarla yapılmış yüksek kemerler vardır. Bu kemerler yüksekten başlayıp aheste aheste enginleştigiinden en son kısımları yer altında meftun olduğu rey-ül ayn müşahade olunur. Karyenin bazı mahalat-ı toprağıda madenimsi olmakla az bir su döküldükte hemen fişkirmaya başlar,hatda daim-ül evkat fişkırın mahalatı da vardır. Mezkur mahalattdan bir kaç dakika mesafede başka madeni bir su dahi vardır ki adeta İanos suyunun tesirini ifa eder çok nafi bir sudur.

En Poro 15 Agustu 1913

KARAMANLICA ALFABESİ İLE YAZILAN VE 1914 YILINDA
YAYINLANAN NEVŞEHİR SALNAMESİ KİTABINDAN
ÇEVİRİLMİŞTİR.

FEHMİ DİNÇER

14.02.2004 ANKARA